

SZÁRAZ MIKLÓS GYÖRGY

Fölöttük a csillagos ég

Éjféltre járhatott, amikor betörték a vagonba, ami az állomás egyik félreeső vágányán, magányosan állt a sötétben. Tapogatózva araszoltak a szűk folyosón, ijedten hőkölteket hátra, amikor a belső, légsűrítéses ajtó szisszenve kinyílt előttük. Kezüik bársonyhuzatot tapintott, talpuk alatt vastag, puha szőnyeg. Gyufát gyújtani nem mertek: vártak, szokja a szemük a sötétet. Fáradtak voltak, két hete nem mosakodtak, szénakazlakban, templompadlásokon, temetőben, pajtákban aludtak. Tovább botorkálva üvegajtóhoz értek, melyen át egy nagyobb helyiségbe jutottak. Hatalmas fotelok, karszékek, dohányzóasztal. Mint egy szoba; valódi kőházban. A hold besütött az ablakokon, és a pályaudvar távoli fényeiből is szivárgott valami.

Mi ez, a sah különvonata?

Az, nevetett a másik. Milyen sahé?

Tanácsstalanul álltak, egyikük letette a zsákját. Az ablakhoz lépett, fürkészte a sötétséget. A pályaudvar felőli oldalon, az üres síneken és rámpákon túl öreg tehervagonok sorakoztak. Mintha moccanó volna közöttük valami. Nem ember. Talán kutya. Vagy macska. Aztán semmi. Átment a másik oldalra, az ablakhoz hajolt. Nem látott csak feketeséget. Lehúzta az ablakot, kidugta a fejét. A levegő hűvös volt, ázott csalánszagú. A falomb majdnem az arcába lógott. Akácok. Ha úgy adódik, erre kell menekülni. Az akácbozót mögött meszelt vasúti kerítés derengett a holdfényben. Mögötte, jó messze, siralmas fényű utcai lámpa strázsált a külvárosi házak között. Felhúzta az ablakot. Átment újra a másik oldalra. Az a moccanás zavarta. Jó lett volna újra látni. Hogy macska.

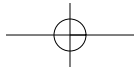
Végre a társa is megmozdult. A szoba közepén álló asztalkához araszolt. Lehajolt.

Cigaretta, suttogetta. Egy csomó cigi. Csupa külföldi. Meg szivarok.

A fotel sarkára kuporodva matatott az asztalkán.

Emez nem felelt. Figyelt. Odakint nem mozgott semmi. Lehúzta az ablakot. Úgy mászott be a külvilág, mint egy nyirkos, nagy béka. Megborzongott, érezte, hogy meztelen karján felmered a szőr. Félt. Kihajolt. Csönd. Nyers vas és olajos kő szaga. Oldalt, messze, a pályaudvar sárga fényei alatt megnyugtató mozgás. Mintha emberek, sok ember, egész tömeg jönne-menne, nyüzsögne a szappanként olvadozó lámpák alatt. Aztán összeállt agyában a kép: gőz. Áradó gőz felhői hömpölyögnek. Felhúzta az ablakot. Kattanást hallott, kékes fény lobbant a háta mögött az üveg tükrében, majd ismét sötétbe borult minden.

Marha!

Épp csak megfogtam, suttogta a másik. Le sem kell nyomni, érintésre gyullad. Mi a szarért kell mindenhez hozzányúlni?!

Megint lehúzta az ablakot. Meresztette a szemét, hallgatózott.

Hülye, mondta nyugodtan, miután csattant az ablakzár. Most már mindegy. Ha ezt nem vették észre, akkor semmit.

Felvette a zsákját, leült a másik fotelbe. Hátradőlt. Olyan öblös volt, hogy a háta nem érte a támlát. Felállt, hátrébb tette a fenekét. Egy percig sem bírta. Felállt. Körbesétált, leguggolt egy alacsony szekrénynél.

Mosogatógép, mondta.

Ahogy felegyenesedett, vízcsobogást hallott, aztán lelkendezést.

Beszarok! Folyik a víz! Forró víz folyik a csapból!

Zárd el! Hallod? Zárd már el! Mi van, ha a talpfákra csurog?

Mint az árnyék, úgy moccan a társa. Egy sötét folt. Ki kell mennem, mondta. Kimegyek. Pisálnom kell.

Hova ki?

Oda. Az ablakra mutatott. A bokrok közé.

Inkább pisálj a mosogatóba. Elhallgatott, idegesen felnevetett. Hülyék vagyunk, mondta, és megint nevetett. Itt aztán tutira van fürdőszoba is. Száraz törülköző, sampon, testápoló.

Odébb lépett, lehajolt, a hűtőszekrény fogantyúján volt a keze, aztán nem nyitotta ki, hanem hátrafordulva suttogta.

Nehogy villanyt gyújts! Pisálj sötétben!

Nem vagyok hülye, morogta a másik, és elbotorkált.

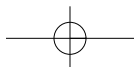
Emez visszaült a fotelbe. Hatalmas füles fotel volt, bársony huzattal. Nem bírta, hogy nem lát ki belőle: átült egy karszékre. A hold úgy világított, hogy tisztán látta az akácleveleket az ablak előtt. Ragadt le a szeme, olyan álmos volt. Meglátta a televíziót. Éppen szemben vele, beépítve a faliszekrénybe. Ahogy felállt, mozgást vett észre a képernyőn. Megtorpant. Felemelte a kezét. Aztán a másikat. Megkönnyebbülten eresztette ki a levegőt.

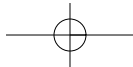
Jól sejtette, a bárshékrény a tévé alatt volt. Találomra kivett egy üveget. Visszaült a székre. Most sem bírta. Felállt, kinézett az ablakon. A vagonok sötét sora előtt megmozdult valami. Valami, ami megállt, elindult, megállt újra. Aztán kettévált. Figyelte, ahogy az utolsó kocsi végénél kibukkannak az árnyékból. Az egyik átugrott a síneken, valamibe beakadhatott a lába, felnyüsztett, elszaladt a távolabbi vagonok felé. A másik tétován ácsingózott, vakkantott egyet, aztán elkullogott a fénylő sínek párhuzamos csíkjai közt a pályaudvar felé, ahol egymás sarkát taposva, fáradhatatlanul tódultak a gőztömegek.

Higgadj le, mondta hangosan. Higgadj már le!

Még mindig szorongatta a palack nyakát. Ledőlt a fotelbe.

Marasztalni fog, de ti nem maradtok, mondta neki otthon az apja. Ne éjszákazzatok nála! Figyelik. Felmehettek hozzá, de vigyázzatok, mit mondotok. Lehallgatják. És semmiképpen nem alhattok nála. Még ha erősködne is. De nem fog. Ne hozzatok bajt a fejére!

Az egyik volt az apja kevés olyan barátja közül, akit ő is barátjának érzett. Talán több is. Szerette. Nem hozzá jöttek, de köszönés nélkül sem akart továbbállni a városból. Vacsoraidőben csöngettek be hozzá: tíz tojásból kaptak rántottát, rajta sajt, tejföl, sült paprika és paradicsom. Úgy faltak, mint két száműzött. A hangosra állított rádió mellett még kicsit beszélgettek, aztán nekicihelődtek. Marasztalta volna őket éjszakára, de a válasz gyorsan megnyugtatta.

Köszönjük, csuda szállásunk van a városközpontban.

Elmosolyodott, az jutott eszébe, hogy akkor még nem sejtette, mennyire igazat mond.

Világos folt, kísértet moccan: a társa, fehér fürdőköpenyben. Koszos szandálja a kezében.

Lezuhanyoztam, mondta. Olyan forró a víz, hogy összeégettem magam a sötétben. Hülye.

Valamilyest megnyugodhatott, mert nem állt fel. Észre fognak venni, mondta, és a társa felé kínálta az üveget. Kérsz?

Mi az?

Nem tudom. A holdfénybe tartva vizsgálgatta a címkét. Konyak.

Jöhet.

Belekortyolt az italba, csak aztán adta tovább az üveget.

Mrrrh, ez jó! Jól éget. Én is lezuhanyozok.

De nem mozdult. Az ablakra pillantott. Arra, amelyik az állomás felé nézett. Jobbra találsz fürdőlepedőt, mondta a másik. Hrrr, tényleg jó. A bőrömön is érzem.

És ha méreg van benne?

Miért lenne? Ja, hogy a sah italába mérget csempészett a testőrparancsnok?

Hagyd már azt a hülye sahot!

Jól van, legyen Vezér. A Géniusz! Megmérgezték az italát, el akarták tenni láb alól, de két iszákos külföldi kölyök akadt horogra. Lenne nagy felkoncolás, tucat-szám hullanának a fejek a porba.

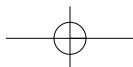
A víz tényleg tűzforró volt. Vaksötétben tapogatózott a folyékony szappan után. Ablak sehol sem derengett, mégsem mert villanyt gyújtani. Megmosta a haját, kiöblítette a gatyáját, trikóját, zokniját. Mire visszatért, a társa már aludt. A fotelben hevert, ölében tartotta az üveget.

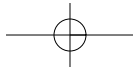
Hülye tulok!

Kiteregette a vizes ruhát, aztán kilépett a folyosóra, bement az egyik kupéba. Adig keresgélt a fa lambériás hálófülkében, míg az ágy fejénél rálelt a billenős ajtóra, mögötte megtalálta a ropogós ágyneműt. A könnyű tollpárna otthonos és megnyugtató volt, hívogatta a puhasága. Mégsem vetett ágyat: nyomasztotta a szűk helyiség. Visszament a társalgóba, ledobta az ágyneműt a földre.

A padlószőnyegen is alhatnánk, mondta.

Töprengve állt. Az ablakra nézett, a széktámlára terített zoknikra, alsógatyára. A fotel mellé lépett, kivette az alvó kezéből az üveget, kihúzta a dugót, kortyolt egy nagyot, térdével meglökdöste a másik lábát.

Igyál! És öltözz fel!

Aludj már, nyögött amaz, és szuszogott tovább.

Tanácsalantul állt, aztán bedugaszolta az üveget, és szép lassan felöltözött. A vizes ruhákat összehajtogatta, begyúrta a zsákjába, belebújt a szandáljába. Mielőtt ledőlt volna a fotelbe, lehúzta a pályaudvar felőli ablakot. Hallgatózott. Csönd volt, messziről, a város felől szakadozott, elhaló szirénázás hallatszott, majd az is elült. Az állomás nyálkás fényei előtt kirtartóan nyüzsgött a gőz. Nem tolt fel egészen, résnyire nyitva hagyta az ablakot. A konyakos üveget a szőnyegre tette, a keze ügyébe. Az egyik pillanatban még ébren volt, a másikban már nem tudott magáról.

Psssz!

A szíve közepében robbant a pokolgép. Felpattant a szeme. A társa egyenes derékkal, mozdulatlanul ült, tágra nyílt szemmel meredt rá. Vagy inkább valahová a háta mögé a sötétbe.

Mi van?

Nem felelt, a mutatóujját emelte figyelmeztetően.

Nem tudom, lehelte végül. Valaki van itt.

Hol?

Nem tudom.

Észrevette, hogy a barátja is fel van öltözve. Csönd volt. A holdfény megvilágította a perzsa szőnyeg arabeszkjeit. Lenyúlt, megmarkolta a konyakos üveg nyakát. Fülelt, de nem hallott semmit, csak a pályaudvar és a város távoli, semleges zajait. Két sík felület. A moraj ismerős szövete – és a szőnyeg bonyolult mintái. És akkor meghallotta ő is. Nem is hallotta, inkább látta. Semmi kis zaj. Ettől olyan félelmetes. Egy karcolás. Szinte világított a sötétben. Még a bőrével, az orra hegyével is figyelt. Aztán meglátta az arcot. Az átellenes folyosó ajtajának ablaküvege mögött. Mozdulatlanul bámult rá a homályból.

Ott van, mondta olyan halkán, hogy szinte csak gondolta.

Hol?

Az ajtóban. A hátad mögött.

Ne mozdulj!

Engem néz.

Hátha nem vesz észre.

Nem érted!? Engem bámul.

Maradj nyugton!

Csőnd volt. Eltűntek a síkok, hirtelen bezárult a tér, és úgy érezte, a szűk cellát, amiben lapulnak, csurig tölti a hűvös félelem. Csak a lélegzésük hallatszott.

Mit csinál?

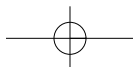
Bámul a pofámba.

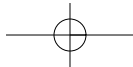
Hátha nem is lát.

Nem érted? Engem néz.

Be van szarva. Ne mozdulj!

Fasz! Húzd le az ablakot!

Miért?

Húzd már le!

A másik felállt, görnyedten elindult, megbotlott a szőnyeg sarkában, visszafordult a zsákjáért...

Siess már! A kurva életbe! Amíg csukva az ajtó...

Elhallgatott. Ahogy álomban csikordul a fog, kellemetlen nesz hallatszott: vad szusszanással feltárult a légsűrítékes ajtó. Ordítva ugrott fel – Ááááá! –, jobb kezében lendült a konyakos üveg, baljával a zsákja után kapott... Szinte hallotta a csörömpölést, a bakancsok dübögését, az üvegcserepek csikorgását a bőrtalpak alatt... „Gyertek, rohadtak!” – szerette volna ordítani, átvetni magát a szobán, bele a bozót felé néző ablak nyílásába, öklelve, taszítva maga előtt a társát is... De nem történt semmi, az elhajított palack tompán buffant a falon, pattogott a vastag szőnyegen... A folyosó üresen sötélt. Aztán az ajtó, ahogy nyílt, egy szusszanással becsukódott.

A másik ugrásra készen állt az ablak előtt, ahogy a válla fölött visszanézett, világitott a szeme fehérje. Hallgatóztak.

Mi van?

A vállát sem vontta meg, fülelt, meresztette a szemét. Az idő széthullott, barlangmélyi, csöpp zörejekké sűrűsödött. Lekushadt, kilesett a pályaudvar felé nyíló ablakrésén. Felszisszent. Szemben álltak, lehetek húszan, talán többen is. Elnyűtt ruhában, vascsövekkel, dorongokkal, hosszú nyelvű kalapácsokkal, súlyos franciakulcsokkal felfegyverkezve. Nem akartak elbújni; azon a határon ácsorogtak, ahonnan – ha baj van – a tehervagonok mögé spriccelhetnek. Tartásukban, hallgatásukban, ahogy várakoztak, volt valami gyáva erőszakosság.

Söpredék.

Mi van?

Gyere, nézd meg!

A másik leguggolt, mint a majom, kezefejével segítve magát mászott az ablakhoz. Kipillantott. Baszom, suttogetta ijedten, gyerünk, mielőtt körbevesznek!

Látod, hogy nem mozdulnak.

Hiénák.

Távol, a pályaudvar sárga fényei alatt még mindig hömpölygött a gőz. Mintha katonák rohamoznának a fényben ázó lámpák alatt. A két fiú az ablak előtt térdelt, bámulták a sötét, mozdulatlan alakokat.

Mire várnak, kérdezte az egyik.

A másik megvonta a vállát: Hogy mozduljunk.

Miért nem jönnek?

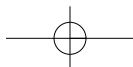
Mit tudom én? Nem tudják, kik vagyunk.

Agyonvernek, feldarabolnak és elásnak valamelyik vagon alatt. Soha nem derül ki. Lépünk olajra!

Hátul? A másik ablakon?

Tudsz jobbat?

Nem tudom.

Mit nem tudsz, baszom?
 Nem tudom, mi a faszt bámulnak.
 Minket.
 Nem látnak.
 Ne dühíts, a vagon!
 Ez az! De mit?
 Mondtad már, nem?! Hogy mozduljunk.

A másik nem szólt, a fejét ingatta. Valami nem stimmel, mondta. Lassan a barátjára emelte a tekintetét, hirtelen felegyenesedett, a zsákja után kapott. Gyerünk, mondta rekedten. Gyerünk, a kurva életbe! Most, azonnal! A hangja olyan ijedt volt, hogy a társa nem kérdezett, szó nélkül felállt, ugrott a bozótra nyíló ablak felé.

Nem arra! Az ajtón!
 Feléjük?
 Ne pofázz! Gyere!

A légsűrítései ajtó kinyílt, bedübögtek a sötét folyosóra, egyikük rátaposott az elhajtott palackra, elvágódott – Kurrvaéletbe! –, de már pattant is nyomban, felépték a külső ajtót, a vashágcsón – egyik a másik nyakában – megtorpantak...

Ne rohanj! Csak siess!

Egymás után a földre ugrottak, ahogy meglódultak, talpuk alatt hidegen csikordult a salak.

Semmi sem történik, semmi, ismételte, amelyik elől haladt. Semmi.

Tíz gyors lépés, aztán nézett csak vissza, de nem állt meg. Zsizsegő sötétség a kocsik alatt. Ahogy összeállt a kép, gyomrába mart a félelem, az undortól öklendenie kellett. Mint ászkák a felfordított kő alatt, fekete kezeslábasos alakok nyüzsgöttek egymás-hegyén hátán a sötétben, rajzottak elő a kerekek közül. A két fiú félúton járt a vagon és a mozdulatlanul várakozók közt. Öt lépés... Még öt..., beléptek a dorongokkal, csövekkel felfegyverkezett, borostás arcú férfiak közé. Nemigen törődtek velük, odébb taszították őket, kaptak egy-két nyaklevest. Szinte rájuk sem pillantottak: a kocsik körül nyüzsgő egyenruhásokat figyelték. A srácok tanácstalanul megálltak, visszafordultak, de akkorra a vagon körül némán izgózó alakok sorba rendeződtek, és elindultak feléjük.

Tűnjetek el, szólt rájuk valaki. Takarodjatok! Köszönjétek a szerencséteknek...

A férfiak egyetlen szó nélkül rebbentek szét: a vasúti kocsik sötétbe vesző, végtelen oszlopai közt innen is, onnan is bakancsok dobogása hallatszott. A két fiú a pályaudvarral ellentétes irányba lódult, cikkcakkban haladtak, újabb és újabb sín-pár közt futottak, átugráltak nyitott vagonokon... Egy idő után észrevették, hogy csak ketten vannak. Lassítottak. Hallgatóztak. A csönd ismét megijesztette őket – Kifelé! Ki innen, a vagonok, sínek és váltók baljós labirintusából! –, balra fordultak, amerre a kerítést sejtették. Teherkocsik során másztak át, végül a szélső vágányhoz értek. Meglapultak, a kerekek közül leskelődtek. Amikor a hátuk mögött kiáltás harsant, hanyatt-homlok megindultak, csörtettek bozóton, cserjén, csalánon. Száraz ág reccsent, egyikük megbotlott, elhasalt a sötétben – Asszstakkkur-

va! –, a másik hisztérikusan felnevetett, de már ott is voltak, zsákjaikat átdobták a meszelt falon.

A kerítés tetején lovagolva kicsit megnyugodtak. Az akác lecsüngő lombja alól visszapillantottak a vagonok halott, fekete soraira. Csend volt. A távolban, valahol a pályaudvar mögött, felbőgött egy sziréna, vörös meg kék fények gyúltak az ég alján, de akkor ők már a fal túloldalán ügettek a folyó felé.

A városon kívül, a hídnál álltak csak meg: behúzódtak a betonív árnyékába. A víz lassan hömpölygött, a felszíne ezüstösen csillogott a holdfényben. A nedves gyom, a sár és iszap szaga fullasztó volt, a fekete csalitban fülsiketítően kuruttyoltak a békák.

Bassza meg, beleestem a csalánba.

A másik hallgatott, fülelt, de semmit sem hallott a saját zihálásától és a békák zenebonájától.

Tiszta ragya lesz a képem.

Fogd már be! Nem hallok semmit.

Mit akarsz hallani? Leráztuk őket, baszom! Megúsztuk.

Kussolj már egy kicsit!

Kussolj te! Leráztuk a sah janicsárjait! Nem érted?! Győztünk, kiabálta, és a zsákját lóbálva forogni kezdett a nedves fűben. Győztünk! Levertük a mamelukhadat!

Faszt vertük le, te hülye, morogta emez. Felkapaszkodott a töltés szélére, kilesett az országút felé. Talán megússzuk. Ha nem ordítasz, mint egy barom.

Ki kéne nyírni, torpant meg a másik, és halkra fogta a szavát. Hallod? Kivégezhetnénk a rohadékot. Most, hogy tudjuk a rejtekhelyét.

Hülye vagy? Száz ilyen vagonja lehet. Minden városban egy.

Azért meg lehetne próbálni.

Lehet, hogy még soha nem is használta. Csak biztonság kedvéért van. Ha egyszer, véletlenül, úgy adódik, akkor legyen. Különben is, ezeket mindig a saját embereik ölik meg.

Elhallgattak, füleltek mind a ketten, de nem hallottak mást, csak a békazenét és a saját lihegésüket, a szívük dübögését a dobhártyájukon.

Úgy érzem magam itt, mondta a partoldalon hasaló, mint valami csapdában.

Mi lesz, maradunk?

Fenét! Épp azt ugatom! Húzunk tovább.

Stoppal?

Szart! Hogy lekapcsoljanak? Gyalog.

Merre?

Mindegy, csak ne az országúton.

Kimásztak a partoldalról. A levegő hűvös volt, foguk vacogott, lábuk és karjuk zsebongott a csaláncsípésektől.

Ha feljön a nap, majd alszunk valahol.

A város felől fény tűnt fel az országúton. Egy autó fényszórói. A koci lassan gurult, kerülgette az esővízzel teli, mély kátyúkat. A fiúk – egyik a másik után – görnyedten átszaladtak az úttesten, futottak száz métert, majd lebuktak az út töl-

tésének oldalában. Hanyatt feküdtek, némán heverték egymás mellett a nedves fűvön, fölöttük a csillagos ég. Ahogy az autó kahicsoló motorral elberregett fölöttük, boldogan vigyorogtak.

Egyikük oldalt hemperedett, hasra fordult, feljebb kúszott, kiemelte a fejét a fű bozontjából. Bal kézzel megtámasztotta a jobb karját, fél szemét behunyva célzott – Bamm! Bamm! Bam-ba-bamm! –, mutatóujjával a távolodó piros macskaszemek után lőtt, majd visszahanyatlott, lecsúszott a társa mellé.

Kész, a sahnak annyi, mondta elégedetten, és a farmerdzsekije zsebébe nyúlt. Kérsz egy szivart?

A másik hallgatott, aztán elnevette magát.

A sah mocskos szivarja?

Az.

A rohadék állat koszos, бүdös, szaros szivarja?!

A másik is elnevette magát. Feltápáskodtak. Lassan, ügyetlenül gyűjtötták meg a szivarokat, majd pöfékelve elindultak a szántóföldön át a sötét hegyek felé.

